

RÅDETS DIREKTIV

af 17. december 1974

om retten for statsborgere i en medlemsstat til at blive boende på en anden medlemsstats område efter dér at have udøvet selvstændig erhvervsvirksomhed

(75/34/EØF)

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE
FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artikel 235,

under henvisning til den almindelige plan om ophævelse af begrænsninger i etableringsfriheden ⁽¹⁾, særlig afsnit II,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet ⁽²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det økonomiske og sociale Udvalg ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

I medfør af Rådets direktiv 73/148/EØF af 21. maj 1973 om ophævelse af rejse- og opholdsbegrænsninger inden for Fællesskabet for statsborgere i medlemsstaterne med hensyn til etablering og udveksling af tjenesteydelser ⁽⁴⁾ anerkender hver medlemsstat en ret til fast ophold for statsborgere fra de øvrige medlemsstater, der etablerer sig på dens område for dér at udøve selvstændig erhvervsvirksomhed, når begrænsningerne vedrørende denne virksomhed er ophævet i henhold til traktaten;

fast ophold på en medlemsstats område medfører normalt den pågældende statsborgers faktiske forbliven i denne medlemsstat, efter at han har udøvet sin virksomhed dér; derfor udgør den manglende ret til at blive boende en hindring for gennemførelsen af etableringsfriheden; for arbejdstagere er betingelserne for at gøre brug af denne ret allerede fastlagt ved forordning (EØF) nr. 1251/70 ⁽⁵⁾;

traktatens artikel 48, stk. 3, litra d), giver arbejdstagere ret til at blive boende på en medlemsstats område efter at have haft beskæftigelse dér; artikel 54, stk. 2, giver ikke udtrykkelig personer, der har udøvet selvstændig erhvervsvirksomhed, samme ret; som følge af etableringens natur og af de bånd, der knyttes med det land, hvor disse personer har udøvet deres virksomhed, har de dog en afgjort interesse i at få samme ret til at blive boende som arbejdstagere; for at tilvejebringe hjemmel for en sådan foranstaltning, bør der henvises til den bestemmelse i traktaten, der åbner mulighed for at gennemføre denne foranstaltning;

etableringsfriheden inden for Fællesskabet indebærer, at medlemsstaternes statsborgere kan udøve selvstændig erhvervsvirksomhed i flere medlemsstater efter hinanden uden af den grund at blive ringere stillet;

det er vigtigt at sikre en medlemsstats statsborger, som har bopæl på en anden medlemsstats område, ret til at blive boende på dette område, når han ophører med dér at udøve selvstændig erhvervsvirksomhed, fordi han har nået pensionsalderen eller på grund af varig uarbejdsdygtighed; denne ret bør også sikres en medlemsstats statsborger, som en vis tid har udøvet selvstændig erhvervsvirksomhed og haft bopæl på en anden medlemsstats område og nu udøver selvstændig erhvervsvirksomhed på en tredje medlemsstats område, men som har bevaret sin bopæl på den anden medlemsstats område;

ved fastsættelse af betingelserne for at opnå ret til at forblive boende bør der tages hensyn til årsagerne til, at virksomheden på den pågældende medlemsstats område er ophørt, navnlig forskellen mellem den sædvanlige, påregnelige afslutning af erhvervmæssig beskæftigelse, på grund af alder og indtrædende varig uarbejdsdygtighed, som i utide og uforudseeligt medfører beskæftigelsens ophør; i de til-

⁽¹⁾ EFT nr. 2 af 15. 1. 1962, s. 36/62.

⁽²⁾ EFT nr. C 14 af 27. 3. 1973, s. 20

⁽³⁾ EFT nr. C 142 af 31. 12. 1972, s. 12.

⁽⁴⁾ EFT nr. L 172 af 28. 6. 1973, s. 14.

⁽⁵⁾ EFT nr. L 142 af 30. 6. 1970, s. 24.

fælde, hvor den selvstændiges ægtefælle har eller har været statsborger i den pågældende medlemsstat, eller hvor den udøvede virksomhed ophører som følge af en arbejdsulykke eller en erhvervssygdom, bør der gælde særlige betingelser;

en medlemsstats statsborger, som har udøvet selvstændig erhvervsvirksomhed på en anden medlemsstats område, bør ved afslutningen på sin erhvervmæssige beskæftigelse have tilstrækkelig tid til at afgøre, hvor han vil tage endelig bopæl;

gør en medlemsstats statsborger, som udøver selvstændig erhvervsvirksomhed, brug af sin ret til at blive boende, indebærer dette, at også hans familiemedlemmer omfattes af denne ret; familiemedlemmerne bør også have ret til på særlige vilkår at blive boende i tilfælde af, at en selvstændig, der er statsborger i en medlemsstat, afgår ved døden, medens han endnu er aktivt beskæftiget;

personer, som opfattes af retten til at blive boende, skal behandles på lige fod med de af landets egne statsborgere, der har afsluttet deres erhvervmæssige virksomhed —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

På de i dette direktiv fastsatte betingelser ophæver medlemsstaterne begrænsningerne i retten til at blive boende på deres område for statsborgere i en anden medlemsstat, som på deres område har udøvet selvstændig erhvervsvirksomhed, samt for deres familiemedlemmer, således som denne personkreds er afgrænset i artikel 1 i direktiv 73/148/EØF.

Artikel 2

1. Medlemsstaterne indrømmer følgende personer ret til vedvarende at blive boende på deres område:

- a) den, som på det tidspunkt, hvor han ophører med sin virksomhed, har opnået den alder, der efter lovgivningen i den pågældende stat er fastsat som betingelse for at oppebære alderspension, og som har udøvet virksomhed dér i mindst de sidste 12 måneder og uafbrudt haft fast ophold dér i mindst tre år;

såfremt lovgivningen i den pågældende medlemsstat ikke indrømmer visse grupper af selvstændige ret til alderspension, anses aldersbetingelsen for at være opfyldt, når den pågældende er fyldt 65 år;

- b) den, som uafbrudt i over to år har haft fast ophold på den pågældende medlemsstats område, og som på grund af varig uarbejdsdygtighed ophører med at udøve virksomhed dér;

hvis uarbejdsdygtigheden skyldes en arbejdsulykke eller en erhvervssygdom, der giver ret til en rente, som helt eller delvist udredes af en af denne medlemsstats institutioner, stilles der ingen betingelser om opholdets varighed;

- c) den, som efter tre års virksomhed og uafbrudt fast ophold på den pågældende medlemsstats område udøver virksomhed på en anden medlemsstats område, men bevarer sin bopæl på den første medlemsstats område, hvortil han som regel vender hjem dagligt eller mindst én gang ugentligt.

Virksomhedsperioder, der således tilbagelægges på den anden medlemsstats område anses med henblik på erhvervelse af de ovenfor under litra a) og b) nævnte rettigheder som virksomhedsperioder, der er tilbagelagt på bopælsstatens område.

2. Betingelserne for varigheden af fast bopæl og virksomhed som fastsat i stk. 1, litra a), og betingelserne for varigheden af fast bopæl som fastsat i stk. 1, litra b), kræves ikke opfyldt, hvis den selvstændiges ægtefælle er statsborger i vedkommende medlemsstat eller har mistet sit statsborgerskab i denne stat ved indgåelse af ægteskab med den pågældende selvstændige.

Artikel 3

1. Hver medlemsstat indrømmer de i artikel 1 omhandlede familiemedlemmer til den, der udøver selvstændig erhvervsvirksomhed, og som bor sammen med ham på den pågældende medlemsstats område, ret til vedvarende at blive boende dér, når den, der udøver selvstændig virksomhed, har erhvervet ret til at blive boende på denne medlemsstats område i henhold til artikel 2. Retten hertil skal også indrømmes efter den selvstændiges død.

2. Hvis den, som udøver selvstændig erhvervsvirksomhed, afgår ved døden, medens han endnu er aktivt beskæftiget, og inden han har opnået ret til at blive boende på vedkommende medlemsstats område, skal familiemedlemmerne dog have ret til vedvarende at blive boende dér på betingelse af:

- at den selvstændige ved sin død uafbrudt har haft fast ophold på den pågældende medlemsstats område i mindst to år;
- eller at han er afgået ved døden som følge af en arbejdsulykke eller af en erhvervs sygdom;
- eller at den efterlevende ægtefælle er statsborger i den pågældende stat eller har mistet sit statsborgerskab i denne stat ved indgåelse af ægteskab med den selvstændige erhvervsdrivende.

Artikel 4

1. Det faste opholds uafbrudte karakter, jfr. artikel 2, stk. 1, og artikel 3, stk. 2, kan attesteres ved benyttelse af enhver i opholdslandet sædvanlige form for bevis. Dets uafbrudte karakter berøres hverken af midlertidigt fravær, der ikke overstiger i alt tre måneder årligt, eller af længere fravær på grund af aftjening af militærtjeneste.

2. Perioder, hvor virksomheden uforskyldt og som følge af sygdom eller ulykke, har været indstillet, anses som virksomhedsperioder i henseende til artikel 2, stk. 1.

Artikel 5

1. Med henblik på udøvelsen af retten til at blive boende indrømmer medlemsstaterne den pågældende en frist på to år fra det tidspunkt, hvor denne ret er erhvervet i henhold til artikel 2, stk. 1, litra a) og b), og artikel 3. I denne periode skal han kunne forlade medlemsstatens område, uden at den omhandlede ret berøres heraf.

2. Medlemsstaterne kræver ingen særlige formaliteter iagttaget af den pågældende med henblik på udøvelsen af retten til at blive boende.

Artikel 6

1. Medlemsstaterne indrømmer personer, der er omfattet af adgangen til at blive boende, ret til opholdstilladelse, som

- a) skal udstedes eller forlænges gratis eller mod betaling af et beløb, der ikke overstiger sådanne gebyr eller afgifter, som indenlandske borgere skal betale for udstedelse eller forlængelse af identitetskort;
- b) skal gælde på hele den udstedende medlemsstats område;
- c) skal være gyldig i 5 år og kunne forlænges uden videre.

2. Afbrydelser i opholdet, af en varighed af højst seks på hinanden følgende måneder, og fravær af længere varighed på grund af aftjening af militærtjeneste berører ikke opholdstilladelsens gyldighed.

Artikel 7

Medlemsstaterne opretholder for personer, der er omfattet af retten til at blive boende, den ret til ligebehandling, som er fastslået ved Rådets direktiver om ophævelse af begrænsninger i etableringsfriheden på grundlag af afsnit III i den almindelige plan, som foreskriver denne ophævelse.

Artikel 8

1. Dette direktiv berører ikke en medlemsstat ved lov eller administrativt fastsatte bestemmelser, som måtte stille statsborgere fra andre medlemsstater gunstigere.

2. Medlemsstaterne letter fornyet adgang til deres område for selvstændige erhvervsdrivende, som har forladt området efter at have haft fast bopæl i et længere tidsrum og udøvet virksomhed dér, og som ønsker at vende tilbage dertil, når de har nået den i artikel 2, stk. 1, litra a), omhandlede pensionsalder, eller er blevet varigt uarbejdsdygtige.

Artikel 9

Medlemsstaterne kan kun fravige dette direktiv, når det er begrundet i hensyn til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed.

Artikel 10

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme dette direktiv inden tolv

måneder efter dets meddelelse og underretter straks Kommissionen herom.

2. Efter at dette direktiv er meddelt medlemsstaterne, underretter de endvidere Kommissionen om alle senere udkast til ved lov eller administrativt fastsatte bestemmelser, som de agter at udstede på det af dette direktiv omfattede område, i så god tid, at Kommissionen kan udtale sig derom.

Artikel 11

· Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 17. december 1974.

På Rådets vegne

M. DURAFOUR

Formand